

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 168.

V Ljubljani, v ponedeljek 27. julija 1891.

Letnik XIX.

Kdo se je prepil?

IV.

„Dokler so bili še Nemci na krmilu, bili so jednega srca in duha vsi rodoljubi brez ozira na stan ali sukno, s katero odeva kdo svojo rodoljubno dušo. Vsi so bili složni v političnih in verskih ozirih in vprašanjih, vsakdo se je z veseljem pokoril narodni disciplini ter po svojih močeh delal v določenem mu krogu. . . . Naša častita duhovščina bila je duša takemu delovanju, bila je središče, okoli katerega se je sukalo živahno razvijajoče se društveno življenje.“

Tako je pisal nedavno neki slovenski list, ki nam takoj v naslednji številki podtika vso krivdo razpora.

Malo treznejše sodite, gospôda, naš položaj. Istina je, da sta v minulih „srečnih“ časih duhovnik in posvetnjak roko v roki stala v boju proti zagrizenim narodnim nasprotnikom; žalostna resnica pa je tudi, da so ravno tedaj „naprednjaki“ začeli grditi in odriivati duhovščino in njene somišljenike iz javnega življenja, ter ji samo cerkev odkazovati kot njen jedini delokrog, „ko smo dobili ugled celó pri naših najhujših nasprotnikih, in ko so prišli Slovenci v mestni in deželni hiši do one veljave, ki jim tiče po naravi in ustavi.“ V raznih napevih razlegala se je po Kranjskem v društvih in časnikih z vedno glasnejšim odmevom ona znana, pri nas vdomačena pesem: „Der Mohr hat seine Arbeit gethan; der Mohr kann gehen.“ Ali se ne ponavlja pri vsaki priliki gorostasna trditve, ki bije zgodovini vseh narodov naravnost v obraz in priča o brezmejni nevednosti v svetni povestnici ali pa nepopisni zlobnosti, „da vera v politiki nima značenja, ali bi ga ne smela imeti.“ Ne bomo navajali ter ponavljali dokazov iz stare in novejši zgodovine, da so verska vprašanja bila in so v najtesnejši zvezi z razvojem posameznih narodov, ka-

kor tudi držav in njihovih naprav. In ravno zato je duhovščina dolžna svojemu poklicu, da se primerno udeležuje javnega delovanja. To pa so v prvi vrsti volitve v razne zastope, pri katerih se navadno kažejo nasprotja in bijejo boji.

Naš predobrotljivi vladar, presvetli cesar, se je odpovedal svoji absolutni oblasti ter dal nam ustavo, razdelil je oblast svojo z ljudstvom in s tem izrazil neposredno, naj mu narodi v državi pošiljajo v razne zastope svetovalce in postavodajalce. Presvetli cesar pa je naklonil to milost vsem stanovom, izvzel ni nobenega stanú.

Vprašamo: Ali ni duhovščina kjerkoli si bodi, ne samo opravičena, temveč tudi dolžna po svojem poklicu in ugledu med vrstami inteligencije izvrševati državljanske pravice in dolžnosti? „Dajte cesarju, kar je cesarjevega,“ pravi Gospod. Te besede veljajo ljudstvu, kakor njegovim dušnim pastirjem. Ali pa so državljanske pravice samo plačevanje davkov? Presvetli cesar in koristi države zahtevajo, da narodi volijo dobre poslance kot svetovalce v postavodajalnih zastopih, in tu je duhovščine slovenske ali katerekoli sveta dolžnost z vsemi močmi delati na to, da si ljudstvo izbere rodoljubne in cerkvi udane može. In to nalogo je kranjska duhovščina marljivo izvrševala od početka ustave, in te pravice mora se posluževati i v prihodnje. Postavodajalni zastopi ukrepajo in razpravljajo tudi o strogo verskih vprašanjih, politika se bavi z verskimi predmeti, zato so duhovniki dolžni, da se pri volitvah po vseh močeh poganjajo za odločne rodoljube, ki so ob jednom cerkvi prijazni in udani. Božje in naravno pravo mora biti podlaga ljudskim zakonom, in da se to vrši, morajo skrbeti s svojim uplivom tudi duhovniki, sicer bi zanemarjali svoje stanovske in državljanske dolžnosti.

Katoliški duhovnik pa mora zastopati in zagovarjati vedno in povsod tudi ljudske gmotne koristi; kdor tega ne stori, ne izvršuje vseh svojih dolžnosti.

Zato mora delati na to, kar je v njegovi moči in v okvirju pravičnosti in dostojnosti, da se volijo može, ki imajo srce za narod, poznajo grozno revščino prebivalstva po nekaterih krajih in razumno gospodarijo z deželnim ali državnim denarjem. Razumno in previdno, pravimo. Kakor Rim ni bil dozidan v jednom letu, tako si tudi mi ne moremo v jednom letu omisliti vsega, česar želimo in potrebujemo.

Predbaciva pa se večkrat duhovščini, da ne voli svobodno in po svojem prepričanju. Če je katera, gotovo je ta trditev neresnična. Duhovščina voli tako, kakor zahteva vera, cesar in domovina, ona voli po svoji vesti, voli svobodno. Istina je, da se včasih pojavlja nejedinost, a ta se tiče le dvomov o sposobnosti in zanesljivosti tega ali onega kandidata, ki naj bi zastopal skupno vrhovno načelo. Kdor dela nasprotno, ta le zlorabi svojo prostost.

Tudi tega ne more tajiti nikdo, da morda ravno slovenska duhovščina najbolje pozna potrebe in želje priprostega ljudstva, ker iz ljudstva prihaja in živi mej njim. Zato pa so se v burnih časih že večkrat vladarji in postavodajalci ozirali in naslanjali na duhovščino, naj pomaga miriti narode, ker le notranji pravi mir je porok uspešnega državnega življenja in trdnega obstanka. Duhovščina sploh, in gotovo kranjska ni zadnja, deluje za blagor države in domovine, ker je to njena dolžnost, zato pa si tudi ne dá odvzeti svojih političnih pravic. — Še nismo končali.

Ljudske šole in učitelji.

(Govoril Fr. Robič v državnem zboru dne 2. julija 1891.)

(Dalje.)

Na željo gospodov tovarišev s Primorskega navajam, da v Trstu ni nobene slovenske ljudske šole, če tudi so že večkrat zúnjo prosili in prošnje tudi primerno utemeljili. (Čujte! Čujte! na desnici.)

LISTEK.

Ponočni kralj.

Francoski spisal A. de Lamothe.

(Dalje.)

Nista pretekli dve leti in umrlo je več nego jeden milijon Ircev. Nobeno popisovanje ni sposobno to smrtno bojevanje opisati. Smrtna tihta vlegla se je na pokrajine. Na dolgo in široko opaziti je bilo le posamezne postave, ki pa niso imele več človeške podobnosti, in so prekopavale zemljo, iščoč si kakega živeža. Zvonovi so potihnili, vasi so izmrle, otrok ni bilo videti, da bi se na cesti igrali, starke ni bilo, da bi préla pred borno kočó.

Vsak teden, vsak dan pa je bil obupni položaj Irske še opasnejši. Kmetje niso imeli niti živeža, kako bi mislili na novo setev. Brez setve pa bi še ostale prebivalce gonili v smrtno žrelo — v popolno uničenost irskega naroda. — Sredi teh nadlog nasprotovalo je vsem izkušnjam jedino le katolištvo, to je zakon vere, upanja in ljubezni. Te tri čednosti jedino morejo Irsko rešiti in so jo v istini rešile. Vsled nasvetov in opominov svojih duhovnikov porabili so irski kmetje del žita, ki jim je bil v živež razdeljen, za setev. To je bilo delo vere in upanja; iz ljubezni pomagali so drug drugemu in stvorili so čudeže. Tom Joyce je bil jeden prvih, ki

so borna svoja imetja delili z še bornejšimi. Zalika in Marija sta srčno delali; mesto dvakratnega obeda imeli sta le jednega na dan; da bi podzemljice, ki jih je bilo od dné do dné manj, še prihranili, iskali sta iz kupa one, ki so začele gnjiti in sta je z doulamoun-om (vrsta morskih trav) skuhal. Trava ta sicer nima redilne vrednosti, a vsaj pomnoži množico zavžitih jedil. Otroci sicer niso dobivali mleka, ker so morale delati surovo maslo, da se pridobi kak krajevar za najemuino — a dobivali so siratko. Vsako jutro šla je Zalika po hišah in je delila siratko ubogim otrokom, ki od mater niso dobili hrane. A prišla je zima, krave niso imele mleka ali zeló malo. Siratka se je mogla pomešati z vodo — ubogi otroci! Ugašali so kakor svetilnice, kojim primanjkuje olja. — Vsaka hiša je imela mrliča. Žalost je razprostrla, kakor črn oblak, svoja krila nad vasjo.

Tudi Toma je zadela nesreča. Marija je legla v postelj poleg dveh svojih bolnih otrok. Zalika vkljub svoje mrznje do ameriškega doktorja gre pred-nj ter ga prosi, da bi šel k materi. Doktor mimoidoč vstopi in potiplje bolnici žilo.

„Mrzlíca vsled gladovanja“, odgovori doktor, „zoper to je le eno sredstvo.“

„Da,“ pravi bolnica, „to sredstvo je kruh!“

„Kruh,“ dé osorno doktor, „krah ne zadostuje; tu treba krepke juhe!“

Tom pogleduje okolu sebe — ima-li še kaj, kar bi se prodalo. Čelo se mu stemni — pred tremi dnevi je prodal svoje črevlje.

„Saj imam jaz prstan,“ oglasi se Zalika.

„To ali pa nič,“ pravi doktor, „vi potrebujete mesa, mnogo mesa!“

Tom obupno pogleduje okolu sebe.

„Za vruga, pobijte krave in kuhajte juho!“ dé doktor. „Saj imate sami sredstvo, s katerim vso vas lahko ozdravite!“

„Tom,“ pravi Marija, „tega ne smeš storiti! Kako bodeš brez krav plačeval najemuino? Ko so ti jih pustili, obljubil si, da se jih ne bodeš dotaknil.“

„Tedad boste rajši gledali, da vam otroci tudi pomrjò!“ pravi neusmiljeni tujec.

„Desetkrat bi dala svoje življenje za-nje — a božja volja naj se vspolni! Boljše umreti, nego grešiti!“ odgovori Marija.

„Potem ne morem pomagati!“ mrmrá doktor odhajajoč. „Dokler bo ljudstvo poslušalo duhovnike, ne moremo iz Irske narediti republike!“

Komaj da je ta odšel, vstopil je vikarij. Prinesel je seboj pol litra juhe v steklenici; bila je najbrž njegova hrana za celi dan. Tom mu pripoveduje, kar se je ravnokar zgodilo.

„Dobro, ljubi otroci!“ dé duhovnik. „Kristus, ki nas bo sodil, udan je bil v voljo svojega očeta

Ekscelenco gospoda ministra opozoril bi na pomanjkanje učiteljev na Štajerskem, posebno na Spodnjem Štajerskem. V enem samem šolskem okraju — in kakor sem že prej navel, so okraji na Štajerskem veliko manjši, nego drugod — manjka sedaj deset učiteljskih močij, oziroma je deset podučiteljskih mest praznih. Število učiteljskih kandidatov slovenske narodnosti, ki letos napravijo izpit za svoj poklic, je pa deset, torej samo toliko, kolikor jih je treba v tem okraju. (Čujta! na desnici.) Največ kandidatov je z ustanovami navezanih na določene okraje, tako da za omenjeni okraj ostane le še jedna učna moč, devet mest pa ostane praznih.

Ce tudi tako manjka učiteljev, vendar se snujejo nove šole in razširjajo stare. Čuditi se moramo, da je mogel o svojem času štajerski deželni šolski svet predlagati, da se opusti pripravljalni tečaj pri učiteljski v Mariboru. Ta tečaj se je sicer zopet ustanovil, ali nasledki tega, da se je bil opustil, čutijo se še danes.

Da dobimo potrebnih učnih sil, je neobhodno potrebno, da se dovoli več državnih ustanov z večjimi zneski. Jaz sem popolnoma za to, da se take podpore dajejo le vrednim učencem in se iz učiteljske odpravijo osebe slabega značaja, naj tudi primanjkuje učiteljev.

Posebno z začetka, ko je bil nov šolski zakon stopil v veljavo, so z vseh strani drli učenci v učiteljske, in to ne iz ljubezni do učiteljskega poklica, temveč ker druge niso mogli uspevati.

Pri tem moram omeniti, da pripravljalni razredi večkrat dajo učiteljskem boljše učence, nego srednje šole, posebno v pravno-verskem oziru. (Prav res! na desnici.) In na to se je treba ozirati in premisliti, če bi ne bilo umestno, da se osnujejo v več krajih taki pripravljalni razredi.

Zastran učiteljske bi še omenil, da se zadnji čas tudi tukaj čujejo pritožbe, da so učenci preobloženi. Zahteva se, da bi se omejil pouk v igranju na glasovirju in orgljanju, kmetijstvu, pouku gluho-nemcev in slepcev. Jaz se ne morem izreči za tako omejevanje učnih predmetov ali pomanjšanje učnega gradiva. (Dobro! Dobro! na desnici.) Kdor zahteva, da bi se omejil pouk v igranju na glasovirju in orgljanju, ta ne pozna razmer po kmetih in ima vedno le mestne razmere pred očmi. (Dobro! Dobro! na desnici.)

Ti učni predmeti nimajo le praktičnega pomena, temveč pospešujejo tudi izobraženje duha. Učitelj, ki se v prostih urah bavi z igranjem na glasovirju, orgljanjem in delom na šolskem vrtu, ne zaide na napačna pota. (Prav res! na desnici.) Če je učitelj dobro izučen na glasovirju in orgljanju, bo lahko deloval za povzdigo umetniškega ukusa mej narodom pri poučevanju v petju v šoli, kot vodja cerkvenih pevskih zborov in kot orglar.

Sevéda se morajo na učiteljskih nastavljeni za učitelje glasbe najboljši možje. Kjer že imajo take moči, ne smejo jih brez pravega uzroka odpraviti, kakor se je na enem zavodu zgodilo. Učna snov bi se mogla omejiti le pri pouku slepcev in gluho-nemcev. So pa šole, na katerih je res preveč

do smrti. Posnemajte ga, da se mu skažemo hvaležne, da bomo vredni njegovega kraljestva!

„Prosim vas, prečastiti, da bi me spovedali, kajti čutim, da mi ni mnogo časa več odločenega,“ pravi bolnica.

Duhovnik veli Tomu in Zaliki, naj se odstranita.

Tako je delal duhovnik neutrujeno od jutra do večera sleherni dan. Vedno je bil na potu čez močvirja in čez gore; tu je opominjal k udanosti v voljo božjo, tam je svaril in tolažil obupajoče, zopet drugje delil svete zakramente in tolažila svete vere.

Tudi Tobija je bil neprestano na nogah, a sedaj ni nosil diple seboj. Čas veselja in plesa je minul; da bi pa imel uzrok neutrujenemu svojemu prehojevanju od kraja do kraja, zamenil je diplo s klopčiči niti, gumbami, iglami, kopicami i. dr. Angleško redarstvo ga je imelo za neznatnega, neškodljivega prekopovalca-krošnjarja — a v istini bil je izmed najdelavnejših ogleduhov in poslancev tajne revolucionarne družbe „sinov noči“. Največja skrb mu je bila, da se je izogibal vikariju O'Connor-ju, o katerem se je vselej najspoštivljeje izraževal — a je vendar ves svoj vpliv uporabljal v to, da bi njegove blage nauke udušil in da bi vsejal jezo in srd mej one, katere je oni učil udanosti in potrpljenja. (Dalje sledi.)

učenja, in to so meščanske šole za dekleta. Učnih ur na teh šolah je po trideset na teden. Če odpadajo nedelja in dva poldneva, pride na dan po šest ur. To je za nežna dekleta vsekako preveč in neugodno upliva na razvoj njih telesa. (Prav res! na desnici.) Domá se dekleta navadno še posebe učé igrati na glasovirju in še kak tuji jezik. Če kdo vedno sedi pri branju, pisanju, risanju, pri igri na glasovirju, začne se mu rado kriviti hrbtniše. Pomenljivo je, da je ta bolezen le pri kulturnih narodih, kakor trdi profesor Billroth.

Da pa trdim resnico, da se dekleta ne smejo meriti z istim merilom, kakor dečki, dokazuje zopet profesor Billroth, ki trdi, da je 75% otrok, katerim se krivi hrbtniše, ženskega spola.

Gospóda moja! Sedaj prehajam k ljudski šoli. Ljudska šola ima nalogo: 1. otroke izrežati pravno-versko; 2. razvijati njih duševne zmožnosti; 3. dati jim potrebno znanje in spretnosti za daljše izobraženje, in 4. napravljati podlago za vzgojo vrlih ljudi in družbenih članov.

In šolski in učni red pristavlja pojasnilo: Naloga vse vzgoje mladine je odkritosrčen, plemenit značaj.

Da se to doseže, mora učitelj gledati in delati na to, da se mladina zares pravno véde, da se pri njej vzbuja čut dolžnosti in časti, složnost, človekoljubje in ljubezen do domovine.

Kdo bi mogel proti temu učnemu smotru kaj ugovarjati? Kdo bi mogel sploh tajiti napredek, katerega je naredila šola poslednjih deset let? Ali ta napredek tiče se le znanja in spretnosti.

Ljudska šola se le prerada zmatra le za učilnico in se pozablja, da bi morala biti tudi vzgojevalnica. Bolj bi morala delovati za izobraženje srca in značaja, njena odgojevalna stran morala bi se bolj kazati.

Gospóda moja! V času, ko državi in družbi preté nevarnosti, ko vera in pravica, čuvstvo za pravico in avtoriteta gine pri enem delu človeške družbe, ima šola tem večjo nalogo. Naraščajoča dobičkaželjnost in napredujoča verska ravnodušnost, nakopičenje kapitala v posameznih rokah, obubožanje prostega prebivalstva, nakopičenje prebivalstva v mestih in zmanjševanje prebivalstva na deželi, vse to neugodno upliva na družinsko življenje v nekaterih slojih prebivalstva. (Prav res! na desnici.)

To je največ krivo, da je naša mladina vedno bolj zdvijana.

Čim manj stori rodbina za vzgojo mladine, tem več mora storiti šola.

Sevéda to se ne more reči, da bi že ljudska šola sama mogla zboljšati socialni položaj. Najugodnejše uspehe bomo dosegli, če bodo zložno delovale cerkev, šola in domača hiša. (Prav res! na desnici.) Država pa ima tudi dolžnost vse odstraniti, kar ovira zložno delovanje vseh imenovanih faktorjev. (Dobro! na desnici.) Pravim veseljem pozdravljam torej besede, katere je izrekel poročevalec grof Piniski o gojenju pravno-verskega duha pri vzgoji in gledé na opravičena želje katoliške cerkve. Ravno tako vesel pa sem bil tudi naučenih besed Njega ekscelencije učnega ministra o pomenu šolske molitve. (Dobro! Dobro! na desnici.)

Kar se tiče šole same, naglašal bi, da so nekateri učni predmeti posebno pripravi vzgojevalno vplivati. Ti predmeti so veronauk, učenje materinščine in domovinoznanstvo.

V pedagoški razpravi se sévéda spuščati ne morem, a dal bi rad kratka navodila.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. julija.

Notranje dežele.

Obnovenje stare večine. Prihod konservativnih Nemcev v Prago je vzbudil pri Staročehih nado, da se obnovi stara večina v državnem zboru. Staročehski listi mislijo, da se nemške liberalne stranke ni bati, ker ta stranka ni sposobna, da bi bila resna državna stranka, kajti malo podlage ima v prebivalstvu. Mi želimo, da bi se Staročehi ne motili, ali taki optimisti pa nismo. Na jedni strani se ne zanašamo preveč na Poljake, Mladočehi pa še tudi nočejo postati zavezniki desničarjev. Staročehov je premalo v državnem zboru.

Hohenwart in Liechtenstein. „Vaterland“ odločno oporeka temu, da bi nekateri konservativci izstopili iz Hohenwartovega kluba in se zbrali okrog Liechtensteina. Že položaj zahteva, da se konservativci ne razkrojijo. Iz pisave tega lista se pa dá vendar posneti, da nekateri delujejo za razkroj Hohenwartovega kluba. Mi se nadejamo, da

do tega ne bode prišlo, ker Liechtensteinovi prijatelji se pač spominjajo, da smo tak razkol že imeli, pa nikakor ni bil v korist konservativni stvari. Neznaten nov konservativen klub bi gotovo ne imel takega vpliva, kakor ga ima Hohenwartov. Vlada bi pa že zaradi protisemitov temu klubu ne bila naklonjena in bi najbrž poiskala svojo oporo bolj na levi. V enakem smislu piše tudi graški „Volksblatt“.

Kmetsko društvo in Mladočehi. Organ kmetskega društva „Selské Noviny“, jako odločno piše proti Mladočehom. Najprej pojasnjuje, kako je prejšnji predsednik Janda društvo pripravil, da je mladočehskim kandidatom prepustilo skoro vse mandate. Odbor je bil vedno za to, da bi se v državni zbor volilo več kmetskih poslancev. Nadalje pojasnjuje list, kako je prejšnji predsednik bil društvo spravi v popolno zavisnost od mladočehske stranke. Sedaj je društvo zopet popolnoma samostojno in bode pošteno delalo za češki narod, posebno za kmete. Češki kmety so se otresli komande Staročehov in se bodo otresli tudi vpliva Mladočehov. Poslednja stranka ni nikdar pametno mislila s kmeti. Mladočehska stranka se je premenila v doktorsko in profesorsko stranko, ki neče poznati kmetskih potreb. Načelno politiko so Mladočehi popustili, sedaj pa vlada pri njih le „politika proste roke“ in oportizma. Vidi se, da se začenja huda borba proti Mladočehom.

Nepotrjen zakon. Zakon, ki ga je sklenil sleški deželni zbor, da bi se pomnožilo število deželnih odbornikov za jednega, ni dobil cesarske sankcije. To Nemcem pač ni po volji. Ta zakon so sklenili le zaradi tega, da bi preprečili za večne čase v deželnem odboru slovansko večino. Sedaj so štirje odborniki. Ker je zadnji čas veleposestvo malo prijazneje Slovanom, ne bilo bi čudno, ko bi zastopnik veleposestva sem ter tja glasoval za Slovane. Zastopnik kmetskih občin v deželnem odboru je Slovan. Vlada naj bi izbrala še kacega Slovanom pravičnega deželnega glavarja izmed veleposestnikov, pa bi vsaj v nekaterih stvareh deželni odbor bil s Slovanom pravičen. To so pa hoteli za zmirom Nemci preprečiti s pomnoženjem deželnega odbora za jednega odbornika.

Rusini. Mladorusinsko politično društvo „Nar. Rada“ je poslalo ministerstvu bogočastja in nauka prošnjo, da bi se v Levovu osnovala dekliška šola. To prošnjo utemeljuje društvo s tem, da Rusini v svoji deželi nima nobene dekliške šole z rusinskim učnim jezikom.

Vnanje države.

Trodržavna zveza in Čehi. Ker so „Narodni Listy“ z veseljem pozdravili približanje Rusije in Francije in so bili zadnje čase razne rusofilske in francozolibne demonstracije v Pragi, sklepajo „Hamburger Nachrichten“, da hočejo Čehi vse avstrijske Slovane nahujskati pro i zvezi z Nemčijo, da bi potem ovirali politiko avstro-ogerskega ministerstva vnanjih stvari. Nemški list pač pripisuje preveliko važnost pisavi mladočehskega glasila. Sicer so pa hamburškemu listu te izjave baš prav prišle, da more sumničati Avstrijo. Za tem listom stoji Bismarck, kateri kaže, posebno odkar je v pokoju, veliko nasprotstvo proti Avstriji. Mož je menda malo jezen na Avstrijo, ker ni porabila svojega vpliva, da bi bil cesar obdržal ga v uradu.

Bolgari pridejo tudi na razstavo v Prago. Vladni list „Bolgarije“ posebno naglašá, da Bolgari ne pojdejo v Prago zaradi kaceh panslavističnih namenov, temveč le zaradi razstave. Ogledali bodo praško razstavo, kakor so pariško in bodo tudi temešvarsko. Panslavistične demonstracije bi Bolgare le užalile. „Bolgarije“ se udeja, da se bodo Čehi in Bolgari bolj spoštovali, ko se bolj spoznajo. Na vsem tem članku se vidi, da se Bolgari bojé zameriti Madjarom, ki imajo velik vpliv na avstro-ogersko vnanjo politiko. Zaradi tega pa vladni list tako naglašá, da ogledajo Bolgari tudi temešvarsko razstavo in da ne marajo za panslavizem.

Bolgarski škof v Ohridi, Sinesij, je odstopil. Tega škofa so Srbi dolžili, da je bil najel nekoga, naj umori popa Stojana Krstića. Odstop njegov bode gotovo vzbudil veliko veselje v Srbiji. Za Bolgare bode pa to škoda, ker le s težavo so bili turško vlado pripravili, da je potrdila dva bolgarska škofa v Makedoniji. Carigradski patrijarh je delal vse mogoče ovire. Sedaj se pa ne vé, kdaj bodo Bolgari dobili v tem kraju družega škofa. Grki, Srbi in Rusi bodo zopet delali vse mogoče ovire.

Francija in Rusija. Opaža se velika razlika mej ruskimi listi, kako pišejo o prihodu francoskih vojnih ladij v Kronstadt. Nezavisni listi so vsi jako navdušeni in pišejo o zvezi dveh držav, o prijateljstvu dveh narodov itd. Vladna glasila so pa jako zdržljiva in naglašajo, da so francosko brodogradbo le zaradi tega tako lepo pozdravili, ker so ruske ladje tudi v Franciji prijazno vsprejemali. Vidi se, da se peterburški vladni krogi še nikakor neso definitivno odločili za zvezo s Francijo. Car hoče vse kako ohraniti politiko proste roke.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 20. julija. Čim bliže smo naši razstavi, tem hitreje in živahneje so priprave zanjo. Na prostoru razstave so skoraj dogotovljeni že vsi

paviljoni ter se bodo v kratkem začeli napolnjevati z razstavnimi predmeti. Tudi pota so uravnana in lepi cvetličnjaki urejeni. Prostor je sicer malo ozek, ali prav ukusno ozaljšan. Razsvetljava bo na celem prostoru električna.

Tudi mesto samo se pripravlja na sprejem svojih gostov, katerih bode gotovo dosti iz slovanskih pokrajin. Treba bode poskrbeti za različne zabave, zatorej so se osnovali v ta namen odbori, kakor sem že v enem svojih dopisov omenil. Celó staro naše gledališče se hoče kar prenoviti, da bode izgledalo vsaj deloma takemu poslopju podobno. Za predstave je že vse preskrbljeno. Operni pevač Hreljanović je zbral zbor za opere ter je že oglašeno predbrojkov na prvih 24 opernih večerov. Peto se bode več oper; med njimi na prvem mestu „Nikola Šubić Zrinjski“, „Veštica boisiska“ od Zajca, potem „Faust“ od Gounoda, „Trovatore“ od Verdija, „Fra Diavolo“ od Aubera, „Mali vojvoda“ od Lecocqja itd. Ta izbor obeta lepo zabavo, samo če ne bo prevelika vročina delala zapreke, kajti naše gledališče je majhno in ozko ter neprikladno za predstave v letnej dobi.

Tudi tramvaj se že dela ter bode do razstave vsaj en del dogotovljen. Bode-li tudi črta do Maksimira do tega časa gotova, je dvojbeno, ker so začeli vendarle prekasno delati. S tramvajem bode zadovoljeno velikej potrebi v našem mestu, kajti izvoščeki so le predragi za daljne izlete.

Ta teden so začeli tudi mestne ulice pločiti ter mislijo vsaj one dogotoviti, ki vodijo na razstavni prostor. Zagreb bode dobil precej drugo lice, ko se dogotovi pločnik, kar je bila že gotovo skrajna potreba. Vse delo pa bode trajalo celih pet let, dokler se vse ulice popločijo.

Te dni bode dogotovljeno važno delo v našem mestu. Položili so namreč drugo glavno cev vodovodno, tako da zdaj ne more v nobenem slučaju vode primanjkat. Vse podjetje stoji do 80.000 gld.

Ban se je podal že 15. julija na svoje posestvo, ter ostane tamkaj cela dva meseca; mesto njega vodi poslove predstojnik Stanković. Nazori vlade se seveda vsled tega niso niti najmanje premenili, kar najbolje čutijo opozicijski časopisi, ki se po stari navadi konfiskujejo. Tako je bil „Agrar Tagblatt“ v enem tednu štirikrat zaplenjen, ker je branil domači ustav proti Madjarom. A kaj je storila vlada in kako se je ponašal sabor ob času cesarjevega prihoda na Reko? Hrvaško je sicer zastopal ban, ali od sabora ni bil nikdo prisoten in vendar je bila dolžnost predsednikova pozdraviti presvetlega vladarja po deputaciji saborske. Narodno zastopstvo je moralo pokazati, da je Reka na hrvaškej zemlji in da pripada hrvaškej kraljevini, morda se potem Madjari ne bi bili tako predrzno nasproti Hrvatom ponašali. Ravno popuščanje od naše strani je krivo, da se naši zavezniki okoriščejujo na našo škodo.

O nasledniku pokojnemu kardinalu Mihaloviću se zdaj molči. Pravijo, da želi vladina stranka drugega nadškofa in ne dr. Stadlerja. Z druge strani pa se trdi, da ga ravno v Rimu hočejo postaviti na stolico zagrebske nadškofije. Nádejamo se, da se bode tudi poslednje zgodilo v kljub vsem zaprekam, ki jih postavljajo sovražniki narodu hrvaškemu. Pravica mora slednjič vendarle zmagati.

Iz Loreta, 24. julija. Dolgo, dolgo sem želel videti hišico, v kateri je zagledal luč sveta včlovečeni Sin Božji. Hvala Bogu! Danes se je spolnila moja srčna želja. Danes zjutraj ob 8. uri — krasen poleten dan! — pripeljal nas je v prelepi Loreto brzovlak. Res — le malo krajev je od Boga z naravno lepoto tako bogato, razkošno obdarovanih, kakor okolica prekrasnega Loreta. Oko se ne more dovolj nagledati, srce ne dovolj občudovati dobrote Božje, ki se tako čudapolno razodeva nad tem blagoslovljenim krajem. Kdor še ni videl oljkinih vrtov, veličastnih cipres, proti nebu segajočih in z neko posebno umetnostjo vrejenih laških vrtov, misliti si ne more, kako prekrasna je okolica loretska.

Toda več, kakor narayna lepota, zanima pobožnega romarja svetišče, ki je v Loretu. Vsaj samo radi njega storil je dolgo, morebiti težavno, nevarno pot. S tem, in samo s tem namenom dospel sem i jaz semkaj v staroslavni Loreto. Veselja solzilo se mi je oko, globoko ginjeno utripalo je srce, ko sem dospel do zaželenega kraja. Na vrhunec pa je dospela moja od vernega duha uneta radovednost, ko sem vstopil v loretsko cerkev in posebno še v „casa santa“, v sveto Gospodovo hišo. Tako ponižna, skromna je! A vendar toliko globokih misli in ganljivih občutkov vzbuja v vnetem kristjanu. Nekdaj

imela je v sebi Odrešenika sveta in celo sveto družino — in sedaj imamo tudi mi previsoko milost bivati vsaj nekaj trenutkov v njej. Res, to je ganljivo. V hišici, kjer je bival Gospod Bog, vero obuditi na Njega — to je ganljivo. Povzdigniti ali celó zaužiti telo Jezusovo na kraju, kjer je On toliko let s svojimi stariši bival, to je nepopisno. Marijo častiti in slavo ji prepevati na kraju, kjer je v uborni hišici s svojim sinom živela, to je vzvišeno veselje!

To ganljivost kažejo pač romarji, ki semkaj dospejo. Danes prišle so tri procesije. Bile so iz južne Italije, jedna celó s Sicilije. Ko sem jih gledal v procesiji pesmi pevajoče proti Devici Mariji gredoče, mislil sem si: ljudstvo, ki tako pobožno in uneto Marijo časti — je pač pridno in — srečno ljudstvo. Upam, da je tudi pri veleljubljenih Slovencih tako! Ko sem pozneje v „sveti hišici“ večnemu Bogu najsvetejšo daritev daroval — uvrstil sem med druge želje in prošnje tudi to, da bi milostljivi Bog uslišal moje upanje.

(O znižanju tovarne voznine.) katero je dovolilo c. kr. generalno vodstvo avstrijskih državnih železnic za leto 1891 in ki je razglašeno v naredbenem listu c. kr. trgovinskega ministerstva za železnice in brodarstvo, naznanjamo to-le: Za železno rudo je „ako se plača voznine najmanj od toliko blaga, kolikor ga rabljeni vagoni morejo nositi“, nadalje, toda le do konca decembra 1891. l. tovarna cena lokalne tarite na progi Breže-Jesenice znižana od 26.9 kr. od 100 kg. na 24 kr., torej za 2.9 kr., na progi Breže-Javornik od 27.2 kr. na 25 ur, torej za 2.2 kr. Pod enakimi pogoji je znižana za železno rudo tovarna cena lokalne tarife na progi Einöd-Jesenice od 28.0 kr. na 25 kr., torej za 3.0 kr., in na progi Einöd-Javornik od 28.3 kr. na 26 kr., torej za 2.3 kr. od 100 kg. Zniža se potom kartiranja.

Dnevne novice.

V Ljubljani, dné 27. julija.

(Dnevni red) seji občinskega sveta ljubljanskega v torek 28. dan julija 1891. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. 1. Oznaniła predsedstva. 2. Vodovodnega direktorija poročilo: a) o načrtu pogodbe s c. in kr. vojaškim erarjem gledé oddaje vode za šentpetersko vojašnico, vojaško bolnico in oskrbljevalno skladišče; b) o pogojih gledé oddaje vode iz mestnega vodovoda c. kr. tobačni glavni tovarni in c. kr. jetnišnici na Gradu. 3. Poročilo mestnega magistrata gledé stavbinske črte za novo ograjo pri Vollheimovem vrtu poleg Lattermannovega drevoreda. 4. Finančnega odseka poročilo a) o proračunu mestnega loterijskega posojila in mestne klavnice za 1891. leto; b) o računskih zaključkih mestne občine za 1890. leto. 5. Policijskega odseka poročilo o računih za zdravila mestnim ubogim 1890. leta. 6. Personalnega in pravnega odseka poročilo a) ob odpovedi gospoda občinskega svetovaleca župnika Ivana Rozmana; b) o c. kr. poštne in telegrafskega ravnateljstva tržaškega dopisu gledé trase za telefonsko zvezo mej Dunajem in Trstom; c) c. kr. kmetijske družbe kranjske dopisu gledé izvolitve dveh članov v glavni odbor za stoinpetindvajsetletnično družbinsko razstavo; d) o načrtu kupne pogodbe za igrišče; e) o personalijah.

(Vesela novica.) Število udov družbe sv. Mohorja je letos narastlo na 51.827, od lani se je pomnožilo za 3743.

(Resnici čast!) V dopisu iz Kranja v sobotni številki „Slovenskega Naroda“ podtika dopisnik naš nedavni članek „Znamenje časa“ s šifro L. tamošnjemu kapelanu čast. g. J. Lavrenčiču. Resnica je, da ta gospod dotičnega članka ni pisal in da sploh ni v nikaki zvezi s piscem. — „Narodov“ prijatelj v Novem Mestu pa naj prečita prvo notico našega lista od minolega petka, in prepričal se bode, da ne govori resnice.

(Iz Kranja) se nam poroča: da je dopis iz Kranja v št. 167. „Slov. Naroda“ od minole sobote izrodek zlobne in maščevalne domišljije nekega kranjskega dopisuna. Le-ta je brezvesten obrekovalec, dokler z resnicoljubnimi in popolnem poštenimi pričami ne dokaže, da je v resnici tamošnji gospod katehet učenca II. razreda Š. ne ravno prenežno z roko po glavi očesal, da se je morala zlekniti žrtva po trebuhu na tla itd., in dokler po zdravniku ne spriča, da je imel deček po plegli hudi uri na treh mestih prebito kožo, spodnjo obleko krvavo in neznosne bolečine. Slepo strast, surovost in bruta-

lost pa naj si dopisnik vtakne za svoj klobuk. Dotični deček je bil resnično kaznovan, a tako neznatno, da o kakih neznosnih bolečinah ali celó krvavih sledovih niti govora ni; strašne bolečine je porodila le zlobnost hudobnih ljudi, in poštenu meščanje so se posmehovali onim, ki so tožili o ranah, razbiti glavi itd. Deček je takoj letal okrog, če pa ga je kdo drugi pozneje morda nalašč ranil, za to ni gospod odgovoren. Opomniti je tudi treba, da dečkov oče ni hotel pokazati otrokovih namišljenih ran merodajni osebi, in da deček zaradi kazni ni zamudil nobene ure v šoli. In kaj je deček storil, da je bil otroško kaznovan? V šoli in očitno zunaj šole je pohujševal svoje učence z najostudnejšo pregreho. O tem so se prepričali gg. šolski voditelj, učitelj-razrednik in katehet, več o tem pové zapisnik učiteljske konference z dné 20. julija t. l.; tudi deček nam je priznal svojo hudobijo.

(Glas izmed občinstva.) Poroča se nam: Neka pesem sicer pravi: „Rad ostani, kjer pojó, hudobni pesmi nimajo“, toda stanovaleci ob Dunajski in Marije Terezije cesti gotovo niso veseli ponočnih hripavih krokarjev, ki ob sobotah in nedeljah s svojim prav neznosnim petjem motijo ponočni mir. Ob teh dveh cestah je bolnišnica, kjer si na stotin težko bolnih oseb želi ljubega pokoja, stá dva prva hotela v mestu, in tuji gotovo ne bodo dobili najboljših pojmov o naših ponočnih peveih. Upamo, da bode naše redarstvo zatrló to grdo razvado.

(Prememba v posesti.) Trgovec s čevlji gosp. J. Schuster je kupil od g. A. Lenarčiča hišo na Poljanah št. 9 za 11.000 gld.

(Poročil) se je v soboto v Gorici slovenski pisatelj in c. kr. profesor na ženskem učiteljskem g. dr. Fr. Kos z gospico Sbuelčevó.

(Služba poštarja) v št. Rupertu je razpisana. Obrok za prošnje traja tri tedne.

(Uboj.) Minolo soboto zvečer sprli so se, kakor se nam poroča, pri žganju kmetiški fantje pri sv. Marjeti nad Medvodami. Konec prepira je bil, da je Valentin Tomé menda s koso tako nevarno na dveh krajih ranil Janeza Tometa, da je ta vsled izgube krvi mrtev obležal. Zopet žalosten nasledek žganjepitja.

(Cerkven tat.) Z Dobrove se nam piše: Kakor se kaže, pričel je tukajšnje župnijsko in romarsko cerkev redno vsako leto obiskovati romar-tat, ki mu pa ugaja le temna noč. Kakor lansko leto v noči pred kresom, odrinil je tudi v noči od petka na soboto s „krampom“ vrata zakristije, ter šel skozi druga vrata v cerkev, kjer je ob velikem altarju s silo odprl leseno nabiralno skrinjico in pa z železom dobro okovani in trdno zaklenjeni kameniti nabiralnik. Ker ob stranskem altarju lurske Matere Božje ni mogel vzdane železne nabiralnice izrjavati, odbil jej je pristranski zaklep; ves denar, prilično 8—10 gld., pobral je iz imenovanih nabiralnic; pušice pri misijonskem križu, one pod križem na pokopališču in vseh drugih reči v cerkvi in zakristiji se ni dotaknil. Pri vražjem delu bil je neoviran: noč bila je temna, gromovita in zeló deževna. Odkod se je prikradel in kam jo je popihal, ne vé nihče. Ker je to v enem tednu uže drugi cerkveni rop (v Dolu se je enako zgodilo dné 21. t. m.), pojaviti se utegne kje v bližnjem okrožju zopet kmalu nov. Tako godilo se je lansko leto. — Morda se zvitim ponočnim tatinskimi cerkvenimi čukom pride preje nego mislijo na sléd.

(Goriško politično društvo „Sloga“) je minoli torek imelo odborovo sejo, pri kateri je odbor sklenil, naj se naprosita slovenska deželna odbornika, da ne glasujeta za podporo 1500 gld. za laško opero in balet v goriškem gledališču, g. dr. Nikolaj Tonkli pa naj v dežel. šol. svetu odločno protestuje proti pačenju slovenskih krajevnih imen v letošnjem poročilu goriške gimnazije. V sredo je deželni odbor imel sejo in ni dovolil podpore. Prav tako!

(V Nabrežini) se bode s prihodnjim šolskim letom odprla obrtno-nadaljevalna risarska šola za klesarje. Občina bode v ta namen dala predelati občinsko hišo; delo, ki je cenjeno na 3264 gld., oddalo se bode dné 30. julija.

(Na čveterorazredni deški ljudski šoli) v Škofji Loki je bil koncem leta 301 učenec, od teh je bilo za višji razred vrlo sposobnih 69, sposobnih 125, nesposobnih 87, neklasifikovanih 20, za prestop v srednje šole se jih je oglasilo 23. Poleg šolske kronike prinaša poročilo na prvem mestu spis „Nekoliko črtic iz zgodovine škofjeloške deške šole“, sestavil Friderik Kramer.

(Na tukajšnji porodnišnici), kakor se nam poroča, delalo je v soboto izkušeno pet kandidatnj, in sicer tri Kranjce, po jedna iz Slavonije in s Hrvatskega; tri so naredile izpit prav dobro, dve dobro. Po obljubi nagovori kandidatnje vladni svetovalec dr. Keesbacher ter jih opominja, naj bodo vedno hvaležne svojemu učitelju vladnemu svetovalecu dr. Valenti, ki ravno ta dan konča 40. leto v svojem učiteljevanju. Naposled govornik čestita slavljenceu z željo, naj bi še mnogo let deloval v svojem poklicu na korist kranjske dežele. Slavljenceu se je zahvalil s primernimi besedami.

(Voditeljstvo trirazredne dekliske ljudske šole) v Kamniku je tudi letos s podporo krajnega šol. sveta izdalo letno poročilo, ki obsega šolsko kroniko in imenik učenk. Na koncu šolskega leta je bilo 195 učenk, od teh za višji oddelek sposobnih 142; v ponavljalni šoli je bilo 48 učenk. Poučevali so: Čenčič Jernej, voditelj; Muhovec Blaž, katehet; Verné Franciška in Klančar Augusta, učiteljici.

Telegrami.

Trst, 26. julija. Z Beneškega se poroča o strašnih nalih in toči. V Monselici je vsa stekla v oknih toča pobila, vihar je podiral dimnike in zrušil 10 metrov dolg zid. Na nekaterih krajih je bilo na debelo toče, drugod je pa vrte preplavila voda. Strela je v več krajih udarila in vžgala. Po kmetih so pridelki največ uničeni. Poprej je pa bila velika suša.

Praga, 26. julija. Milijon obiskovalcev je že ogledalo razstavo. Tem povodom je podpredsednik inženjer Križik imel govor pred mnogobrojnimi občinstvom. Množica je nautušeno zaklicala „slava“ cesarju in odkrita zapela cesarsko pesem. Od cesarske pisarne prišel je brzojavno odgovor, da cesar milostno jemlje to ovacijo na znanje.

Beligrad, 26. julija. Kralj Aleksander stopil je včeraj v Reniju na ruska tla. Prebivalstvo in oblastva so ga navdušeno vsprejela.

Peterburg, 26. julija. Na banket na cesarski ladiji „Država“ so bili povabljeni admirali, poveljniki ladij francoskega in ruskega brodovja. Car je napil Carnota in Franciji, francoski veleposlanik pa carju in ruski mornarici.

Berolin, 26. julija. V Stettinu pal je včeraj iz voza sultanov generalni pobočnik Ristov paša in vsled tega umrl.

Berolin, 26. julija. „Reichsanzeiger“ javlja, da se je dné 23. julija cesarju spodrsnilo na vlažnih tleh na krovu ladije „Hohenzollern“. Cesar se je lahko poškodoval na desni strani obradka.

Mürren (Švica), 26. julija. Preiskovalec Afrike Stanley se je danes zjutraj na sprehođu zlomil nogo pod kolenom.

Pariz, 26. julija. Mestni zbor je jednoglasno sklenil, da se peterburškemu mestnemu zastopu v posebni adresi izrekó najsrčneje simpatije, ker so tako prijazno vsprejeli francosko brodovje.

Pariz, 27. julija. Na kolodvoru St. Mandé je dopolnilni vlak od zadej zaletel se v osebni vlak ter zrušil tovorni voz in tri polne osebne vozove. Ogenj iz stroja je zažgal vozove, sežganih je več trupel. Izvlekli so na dan 49 grozno razmesarjenih trupel in do 100 ranjencev, od katerih jih je že 6 umrlo. Mnogo jih je še tako ožganih, da bode težko okrevati.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vrejajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Cena steklenici 10 kr. (300—145)

Tuji.

24. julija.

Pri **Maliču**: Wiess, Brust, Ernst, trgovci; Eisenzopf, zasebnik, s soprogo; Fischer, Pezdirec, z Dunaja. — Kagerer, inženjer, s Koroškega. — Treubert iz Vireburga. — Plewa, bankir, iz Iglave. — Terpotic, ravnatelj, iz Trbovelj. — Knispler, trgovec, iz Kočevja. — Kriz, trgovec, iz Tržiča. — Kriseh, potovalec, iz Praga. — Žura, logarski uradnik, s Snežnika. — Mipsitsch in Albrecht, zasebnika, iz Stolnega Belgrada.

Pri **Stonu**: Pollak, Mandl s soprogo, trgovca; Schnabl, zasebnik, iz Trsta. — Schlesinger, trgovec, iz Temešvara. — Zavorzel, zasebnik, z Dunaja. — Gschwandl iz Celovca. — Grossman, trgovec, iz Nemčije. — Hölzle, lekarnar, iz Oirke. — Wanič, vinotrtec, s Krškega. — dr. Pirnat, notar, iz Zatišne. — Podkanska iz Krakovega. — Herzog iz Št. Petra. — Valentincig, potovalec, z Dunaja. — Smirnow, in Siegel, univ. profesor, iz Varšave. — Pakovic s sestro iz Istrije. — Segalia, trgovec, z Rakeka.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
25	7. u. zjut.	737.5	14.8	sl. jzpad	dež	3.80
	2. u. pop.	737.9	19.0	sl. vzh.	del. jasno	dež
	9. u. zveč.	738.8	13.6	„	jasno	„
26	7. u. zjut.	73.91	12.0	brezv.	megla	0.00
	2. u. pop.	73.70	21.4	sl. vzh.	jasno	„
	9. u. zveč.	73.67	16.6	brezv.	„	„

Srednja temperatura obeh dni 15.8°, in 17.0°, oziroma za 1.1° in 0.1° nad normalom.

Stanje avstro-ogerske banke

dné 23. julija 1891.

(Brzojavno poročilo.)

Bankoveev v prometu		gld.	395,427.000 (— 9,356.000)
Kovinski zaklad	„	245,581.000 (— 5,137.000)	
Listnica	„	166,000.000 (— 5,552.000)	
Lombard	„	20,735.000 (— 1,938.000)	
Davka prosta bančna rezerva	gld.	61,459.000 (+ 11,518.000)	

Št. 14.193.

OKLIC.

(2—2)

Mestni magistrat ljubljanski ima na prodaj

razkladnico

prodajalnice v poprej Galetovi hiši na Mestnem trgu štev. 2.

Kupci oglasijo naj se in izročé ponudbe svoje pri mestnem stavbinskem uradu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 22. julija 1891.

Zahvala.

Čast. g. Jožef Zalokar, misijonar v Ameriki, spomnil se je zopet svojih rojakov v domovini. Za prejšnja leta, ko se je zidal „Gorjanski dom“, podpiral je vedno društvo pri zidanju z znatnimi doneski. Do letos je že daroval okroglih 130 gld. v ta namen. A danes je podpisano društvo od imenovanega gospoda prejelo zopet sto goldinarjev v društvene namene. Za ta plemeniti dar se mu ne moremo zadostno zahvaliti. Bog naj blagemu dobrotniku povrne stotero!

Bralno društvo v Gorjah,

dné 25. julija 1891.

Josip Žirovnik,
tajnik.

Jakob Žumer,
predsednik.

Na posodo išče

pošten domačin **4000 gld.** na svoje posestvo blizu Ljubljane, vredno do 18.000 gld., proti navadnim obrestim, na tri leta; intabulacija prosta na prvo mesto. (3—1)
Ponudbe vredništvu našega lista pod: **B. K. P.**

Na prodaj

imam lepo, še čisto novo nepobarvano

podobo sv. Franciška Seraf.

umetno izrezano v Grödnu na Tirolskem; velika je 1 m 20 cm. Cena **30 gld.** Ant. But, pozlatar. Ponikve ob južni železnici. (5—3)

Ravnokar izšla je v slovenskem prevodu knjižica:

Delavsko vprašanje.

Okrožnica

sv. Očeta Leona XIII.

Preložil **Andrej Kalan,**

vrednik „Domoljuba“.

Cena posameznim izvodom **10 kr.** Pri večjih naročilih za razdelitev mej ljudstvo po dogovoru cenejša.

Dobiva se v

„Katol. Bukvarni“ v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dné 27. julija.

Papirna renta 5%, 16% davka	92 gld. 45 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	92 „ 45 „
Zlata renta 4%, davka prosta	111 „ 45 „
Papirna renta 5%, davka prosta	102 „ 45 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1026 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	291 „ 25 „
London, 10 funtov strl.	117 „ 60 „
Napoleonidor (20 fr.)	9 „ 35 „
Cesarski cekini	5 „ 59 „
Nemških mark 100	57 „ 85 „

Dné 25. julija.

Ogerska zlata renta 4%	105 gld. 05 kr.
Ogerska papirna renta 5%	101 „ 75 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	135 „ 25 „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	149 „ — „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	180 „ — „
Zastavna pisma avstr. ostr. zem. kred. banke 4%	97 „ 20 „
Zastavna pisma „ „ „ 4 1/2%	100 „ 50 „
Kreditne srečke, 100 gld.	187 „ 75 „
St. Genois srečke, 40 gld.	60 „ 75 „

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 55 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	59 „ — „
Windischgrazove srečke, 20 gld.	49 „ 50 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156 „ 25 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2730	„ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	100 „ — „
Papirni rubelj	1 „ 25 „
Laških lir 100	46 „ 50 „

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile štev. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnih priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

1860. leta srečke.

Serijsko žrebanje že dné 1. avgusta.

Promese

na cele srečke gld. 14 1/2 } in 50 kr. kolek.

na petino srečke 4 }

Glavni dobiček gld. 300.000 avstr. velj.

Premijsko žrebanje dné 2. novembra.